

tip MOLENLANDEN.nl

Meedenken • Meepraten

Publieke raadpleging onder de inwoners van Molenlanden over het Veenweidegebied en Broeikasgassen

13 maart 2020

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1. Resultaten	3
Groene energie	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Veenweidegebied	3
Broeikasgassen	7
2. Onderzoeksverantwoording	15
Methodiek	15
Leeswijzer	16
3. Aanvullende kruisingen	17
4. TipMolenlanden	19
5. Toponderzoek	20

Samenvatting

Op vraag "1 Bent u momenteel werkzaam in de agrarische sector?" antwoordt 91% van de respondenten: "Nee, ik ben niet werkzaam in de agrarische sector".

Op vraag "2 Heeft u zich afgelopen jaar zorgen gemaakt over overstromingen in de regio Alblasserwaard?" antwoordt 69% van de respondenten: "Nee, nooit".

Aan de hand van vraag "3 Welke manieren hebben uw voorkeur? zijn de volgende top drie antwoorden naar voren gekomen:

1. Op diverse plekken bomen en struiken planten, zodat flora en fauna meer mogelijkheden krijgen om te overleven (1,7);
2. Veevoer aanpassen zodat er minder methaan uit mest komt (2,6);
3. Vanggewassen telen (gewas om het stikstof in de grond te beperken) (3,0).

Op vraag "4 Wat vindt u van het idee om toe te werken naar extensieve landbouw?" antwoordt in totaal 48% van de respondenten: "(zeer) goed". In totaal antwoordt 18% van de respondenten: "(zeer) slecht". Het meest gekozen antwoord (27%) is: "Goed". Dit is ook het middelste antwoord (mediaan).

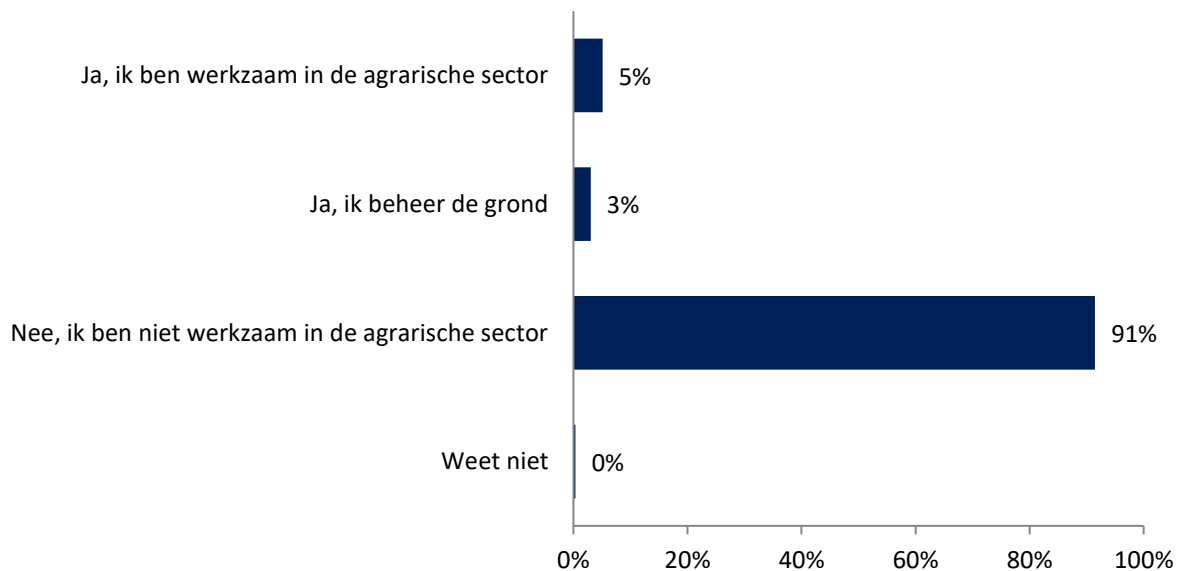
1. Resultaten

Veenweidegebied

De Alblasserwaard is een veenweidegebied waar van oudsher boerderijen staan en in dit gebied is er aandacht voor de agrarische sector. In de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden zijn ruim 600 (melk)veebedrijven en circa 50 fruitteeltbedrijven actief.

1 Bent u momenteel werkzaam in de agrarische sector?

(n=565)

Op vraag "1 Bent u momenteel werkzaam in de agrarische sector?" antwoordt 91% van de respondenten: "Nee, ik ben niet werkzaam in de agrarische sector".

Toelichting

Ja, ik ben werkzaam in de agrarische sector	• Zelf agrariër
Nee, ik ben niet werkzaam in de agrarische sector	• Alle bewoners dienen mee te mogen denken over het landschap, dit kan en mag niet alleen van boeren afhankelijk zijn, die uitsluitend bezig zijn met winstmaximalisatie! • Ben gepensioneerd en heb in de kleinmetaal gewerkt. • Ben reeds lang gepensioneerd maar woon reeds meer dan 20 jaar in de ruim 400 jaar oude boerderij van mijn voorouders (rijksmonument)! • Ik ben altijd werkzaam geweest in de agrarische sector • Ik werk niet in de agrarische sector maar mijn man wel. • Mooi dat de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden nog een agrarische grondslag heeft. Even los van het vele landbouwverkeer en steeds grotere en zwaardere machines. Dit heeft voor de gemiddelde inwoner het voordeel dat het 'rustig' blijft in de polder en groen blijft. Mooi wonen dus. Maar dit zo houden door inklinken tegen te gaan en meer nadruk op natuur behoud en tegen gaan, of nog beter, verminderen van schadelijke uitstoot heeft prioriteit. Dit kan met de boeren bereikt worden. Het past niet om 'enkel' naar de wens van de

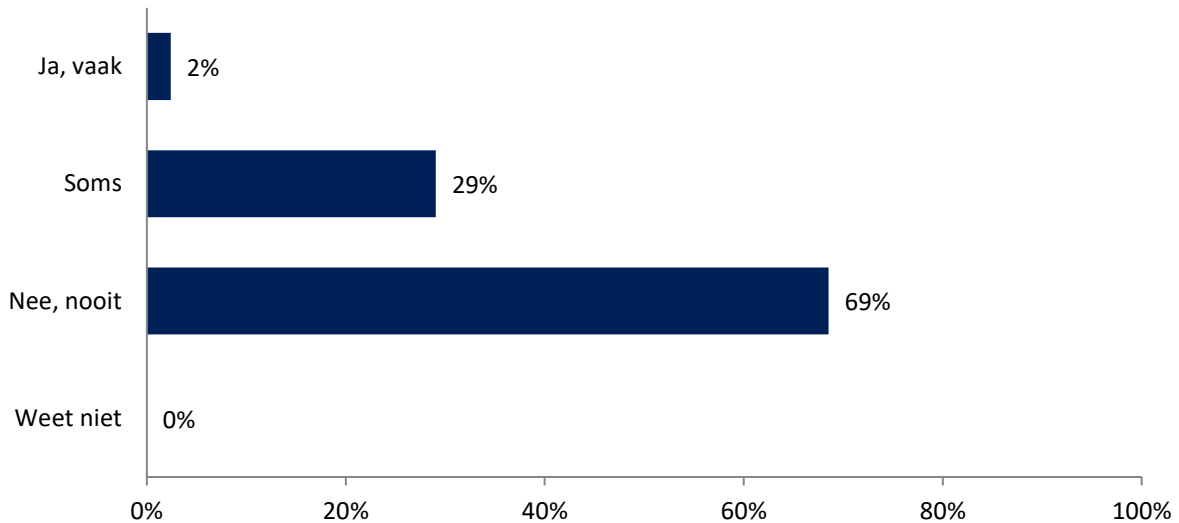
gemiddelde boer te luisteren of als gemeente hier prioriteit aan te geven. Dit werkt behoud van intensieve landbouw in de hand of maakt het zelfs erger.

- Wel werkzaam voor de agrarische sector.
- Zijdelings wel enigzins werkzaam in deze sector.

Momenteel is een landbouwproblematiek in de veenweidegebieden gaande. Als gevolg van het inklinken van de veenbodem en het stijgen van de zeespiegel, is het gebied kwetsbaar voor overstromingen.

2 Heeft u zich afgelopen jaar zorgen gemaakt over overstromingen in de regio Alblasserwaard?

(n=563)

Op vraag "2 Heeft u zich afgelopen jaar zorgen gemaakt over overstromingen in de regio Alblasserwaard?" antwoordt 69% van de respondenten: "Nee, nooit".

Toelichting

- Ja, vaak**
  - Ik ga ervan uit dat er ooit nog overstromingen komen. De vraag is niet "of" maar "wanneer". Blijven wonen op een dalende bodem geeft een steeds groter risico op grote rampen. Bouw alleen aan de dijken of op kunstmatige terpen. Voorkom dat een overstroming een ramp wordt. Denk eens na over de Alblasserwaard ontruimen in een periode van 100 jaar en alleen nog extensieve veehouderij overlaten met hoger gelegen vluchtplaatsen voor koeien. Volgens mij is deze vraagstelling de belangrijkste voor deze eeuw.
- Soms**
  - Bodemdaling en 'verbranden' van veen aan de lucht levert veel co2 uitstoot. Lichtere landbouwvoertuigen of boeren met Drones waardoor minder bemalen hoeft te worden waardoor daling tot halt wordt geroepen.
  - Dit zou in theorie de komende decennia niet moeten gebeuren door alle dijk verbeteringsprojecten/ ruimte voor de rivier.
  - Ik denk dat er een kans is van 10% dat ons gebied (GrootAmmers) zou kunnen overstromen.
  - Ik maak me doorgaans zorgen over het verzakken van de polder. Denk aan al de waterovergangen die mee verzakken. Panden/woningen (historische en beeldbepalende) die verzakken. Herstel hiervan is onbetaalbaar en met als gevolg dat er (nog) meer van die 'nieuwbouw' woningen gebouwd zullen gaan worden die het mooie aanblik van de Alblasserwaard aantasten!! Nieuw bouwen koste geld, op den duur zal het langs de graafstroom en de Alblas net zo gaan worden als in Slingeland en Giessenburg Geen modaal verdienende inwoner meer te bekennen.
  - In de toekomst zorgen.

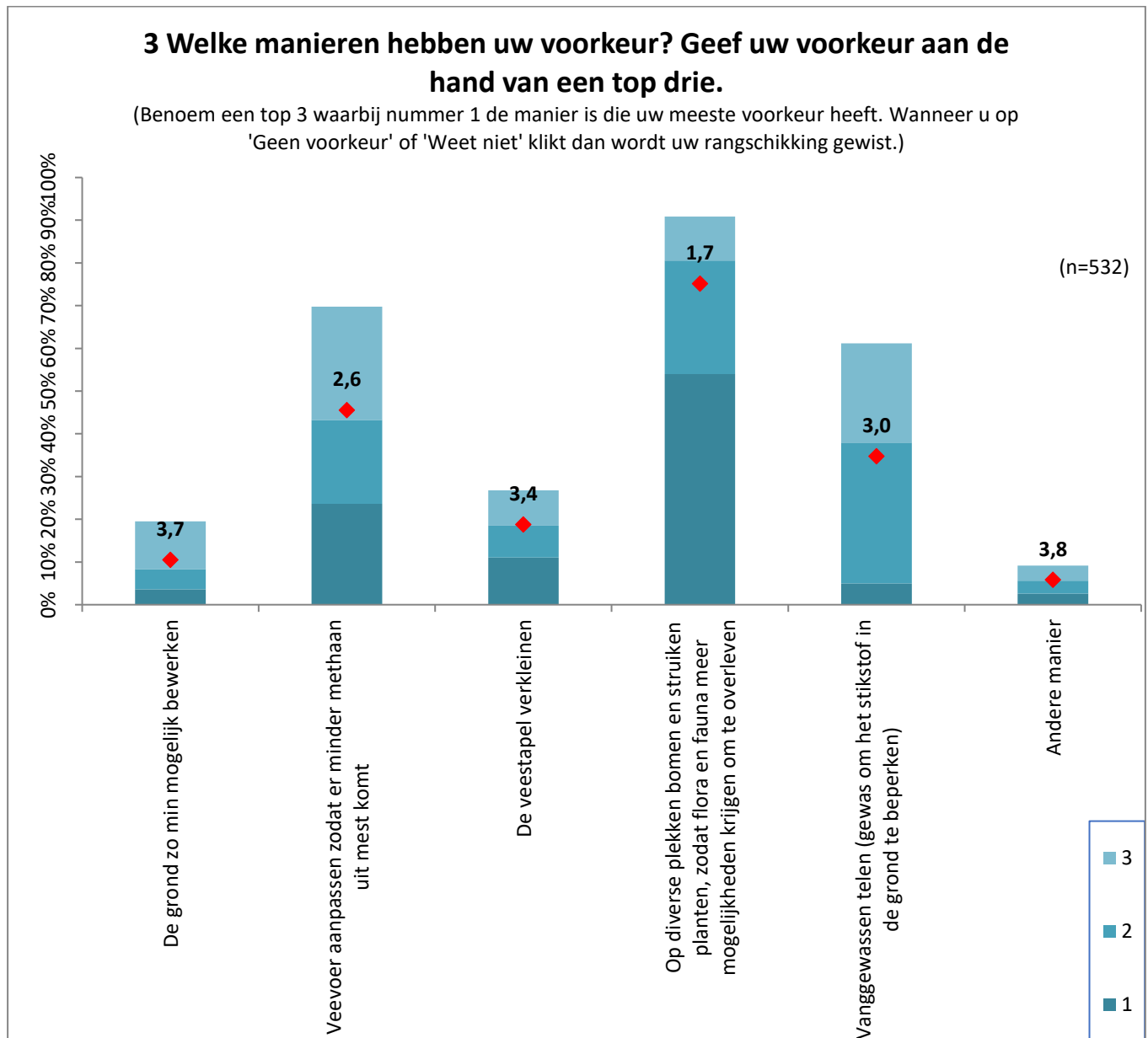
- Maar als de alblasserwaard onderstroom dan wordt de alblasserwaard toch niet geevacueerd.
- Naar mijn gevoel werd er tot voor kort voldoende geïnvesteerd in verhoging dijken maar inmiddels blijken de normen helaas weer achterhaald. Actie geboden! Wat mij ergert is dat er te veel rekening met boeren gehouden wordt omdat het grondwater verlaagd wordt. Daardoor is het 2 keer prijs: dalend grondwater en te weinig doen om uitstoot vanuit landbouw te keren. Dat kan niet zo door gaan.
- Niet alleen de Alblasserwaard, we zullen grote delen van ons land gaan verliezen. Onze kleinkinderen gaan het gelag betalen.
- Op een website las ik dat ons huis zover onder water zou kunnen komen te staan, dat we zelfs op de zolderverdieping niet meer veilig zijn
- Over goede waterafvoer van het water

Nee,
nooit

- Allen voor de toekomst ligt het wat ingewikkelder vermoed ik zo.
- Eigenlijk blij dat het water wat hoger stond in de polder. Na de langdurige droogte krijgt de grond zo hopelijk de kans meer vocht op te nemen.
- Er is zeker geen stijging van de zeespiegel, dit is valse informatie!
- Grondwater verhogen, dan klinkt het niet in!
- Ik heb het al jaren niet zo hoog zien staan als in 1996. Neem daarom ook nog geen maatregelen en maak me totaal geen zorgen.
- Ik vertrouw op de deskundigheid van onze waterschappen c.q. voormalige polderbestuurders!
- In 1995 natuurlijk heel erg, met achterstallige dijkverstevinging-verhoging. Maar dat is verbeterd. Rijkswaterstaat en Dijkgraven moeten zo'n situatie ook in de toekomst voor zijn en niet, zoals gewoonlijk te laat en "alles op zijn beloop" laten. Geldt ook nu voor onderhoud bruggen, dijken en wegen.
- Juist over droogte
- Overstroming suggereert hier een effect als gevolg van het buiten haar oevers treden van rivieren en dat is iets anders. Volgens mij is eerder sprake van onderlopen van de Alblasserwaard. Dit verschil heeft ook effect op de aanpak van dit probleem dat er daadwerkelijk is.
- Vertrouwen in kennis en kunde van organisaties, zoals waterschappen

Broeikasgassen

Teveel aan broeikasgassen leidt tot opwarming van de aarde. In het veenweidegebied van de Alblasserwaard worden broeikasgassen uitgestoot. Koeien stoten methaan uit, uit dalend veen komt CO2 vrij en uit mest komt lachgas. Er zijn verschillende manieren broeikasgassen tegen te gaan, zoals het aanpassen van het veevoer of de aanplanting van bomen en struiken.

Aan de hand van vraag "3 Welke manieren hebben uw voorkeur? zijn de volgende top drie antwoorden naar voren gekomen:

1. Op diverse plekken bomen en struiken planten, zodat flora en fauna meer mogelijkheden krijgen om te overleven (1,7);
2. Veevoer aanpassen zodat er minder methaan uit mest komt (2,6);
3. Vanggewassen telen (gewas om het stikstof in de grond te beperken) (3,0).

Andere manier:

- Accepteren dat het gebeurd. We moeten kunnen leven. Het aantal inwoners verlagen is ook heel effectief maar dat lijkt onbespreekbaar.
- Andere vormen van "boeren" bijvoorbeeld het kweken van algen en/of het houden van insecten
- Bebouwing beperken zodat boeren meer ruimte krijgen om hun mest uit te stoten.
- Bewezen studies afwachten en dan maatregelen implementeren
- Biologisch boeren stimuleren
- Biologische boeren
- Biologische kringlooplandbouw en veeteelt verplicht stellen
- Chemische industrie aanpakken
- CO2 opslaan!
- Consuminderen
- Dat de boeren onze supermarkt vullen in de regio minder vervoer, beter eten minder snoep gezondere mensen minder kosten voor de gezondheidszorg enz.....
- De grote bedrijven aanpakken die veel uitstoten
- Diervriendelijker en respectvoller met dieren omgaan
- Dit is valse informatie en geheel onzinnig. Mest en vee zijn van geen significant invloed op enig veranderend klimaat.
- Dit niet overdrijven. Boeren hoeven hier niet de dupe van te worden.
- Er is geen probleem, en er hoeft dus ook geen oplossing gezocht te worden. Dit kost alleen maar onnodig geld en moeite
- Er wordt alleen gepraat over uitstoot, wat vergeten wordt te vertellen is dat elke vierkante meter groen (grasland, maisland, bomen, bermen, enz.) CO₂ vastlegt en weer O₂ (zuurstof) produceert doormiddel van fotosynthese.
- Er zijn ook andere sectoren die voor uitstoot zorgen, kijk hier ook kritisch naar.
- Ganzen vangen. Lagere auto snelheid. Grote voertuigen 10-voud laten betalen
- Gassen opvangen voor de productie van groengas
- Geen relatie broeikasgassen en klimaat
- Gemengde bedrijven
- Gierkelders aanpassen. Mest en Urine scheiden. Boeren met pensioen: hun land opkopen en omvormen tot natuurgebied, zoals ooit eens de bedoeling was in Neerpolder Giessenburg
- Grondwater beter kunnen reguleren
- Grondwaterpeil verhogen i.v.m. indrogen/ inklinken van het veen
- Grondwaterpeil verhogen zodat het veen minder uitdroogt en dus minder inklinkt
- Grondwaterstand verhogen in laagste gebieden en daar natuur ontwikkelen via regeling met boer.
- Grote aanplant van bomen en struiken. Het veenweidegebied is een monocultuur.
- Het verkleinen van de veestapel vind ik grote onzin. Laat ze maar lekker buiten grazen
- Het voorstel van dhr. De Vries navolgen. Veel weilanden uit de Alblasserwaard zien eruit als 'groen asfalt': strakke weilanden van één soort gras waar geen bloem meer in staat en dus ook geen insect meer in vliegt.
- Ik geloof niet in dit verhaal, maar wel dat de 2e en 3e auto in een gezin zwaarder belast moet worden, dat lost gelijk veel parkeerproblemen op in oude buurten
- Industrie verplichten schoon afvalwater en schone lucht te leveren.
- Je niet door dat linkse kabinet laten inpakken. Dat hele stikstof probleem is verzonnen onzin.
- Koeien alleen gras uit dit gebied geven en geen krachtvoer geven, want dat komt van ver
- Koeien in de wei hele weideseizoen, in principe dag en nacht
- Kringlooplandbouw
- Laat de boer met rust

- Landelijk thoriumcentrales bouwen en waterstof stimuleren
- Mest uit rijden is goed Maar je moet er gelijk water overheen sproeien Dan is er niets aan de hand
- Minder bemesten.
- Niet zo spastisch doen over co2
- Onderwater drainage
- Ook hier grand van boeren die stoppen gebruiken
- Ook naar andere uitstoot problemen kijken, niet het probleem bij de boeren neerleggen!!!
- Prima, om de veestapel te verkleinen, maar komt er dan wel een vergoeding tegen over?
- Toename van de bevolking ontmoedigen
- Trein vervoer stimuleren
- Uitstoot vervuulende bedrijven beperken of bvk verbieden!!!! erkeer, vliegbewegingen
- Vee stapel verkleinen met een betere melkprijs dan is de druk om te groeien minder groot en komt er geld vrij om te investeren in het verminderen van broeikasgassen en methaan uitstoot.
- Verder niks aan doen.
- Vernatten van gebieden (terug geven natuur -> Donkse Laagten
- Vernatting en daarmee bodemdaling/veenoxidatie tegengaan
- Verplichting planten knotwilgen langs de weilanden
- Voedselbossen aanleggen, met en voor bewoners en dieren! Bijenkasten, veldbloemen, bessenpaden, etc...e
- Waterpeil verhogen
- Weg met die stikstofnorm!!!!!! Bulshit

Toelichting

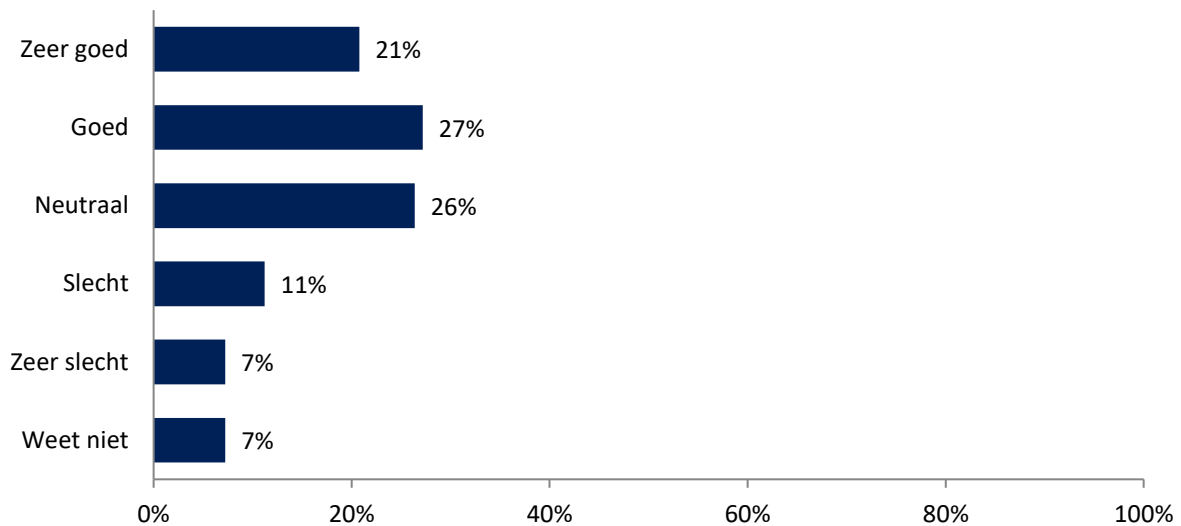
- Als het klimaat, biodiversiteit en landschap zo belangrijk is, snap ik niet waarom de gemeente niet meer bomen en struiken plant. Er zijn genoeg plekken waar dit kan zonder dat het verkeer hier hinder van ondervindt.
- Bij 3: De boer moet wel zijn inkomen behouden. Door alle wet en regelgeving is schaalvergroting in de hand gewerkt. Als we nu naar minder vee gaan, moet er ergens gecompenseerd worden.
- Bij 3: Niet vier keer per jaar maaien, in plaats van raaigras soorten zaaien die plek overlaten voor 'onkruid'.
- Dalend veen komt door verlaging grondwaterpeil tbv de boeren. Daar moeten we zsm mee stoppen!
- De landbouw is by far de grootste uitstoter van stikstof. Het verkleinen van de veestapel is dan ook de beste oplossing om stikstof te verminderen. Wel moeten boeren hiervoor ruim worden gecompenseerd. Zo kan o.a. de bouw weer een impuls krijgen.
- Ik ben geen boer, heb alleen een vrij grote groentetuin, gebruik zo weinig mogelijk bestr. midd. Daarom ga ik niet de boeren voorschrijven hoe ze moeten handelen. Dat doen al veel te veel bemoeiallen!
- Ik ben niet deskundig en ik bezit ook geen vee dus ik denk waarschijnlijk wat anders over dan de boeren.
- Ik denk dat de relatie tussen broeikasgassen en de opwarming van de aarde niet bewezen is en zelfs zwaar ter discussie staat, Dat staat los van mijn mening dat extensieve landbouw zeker een mooie ontwikkeling kan zijn als dat in goed overleg met de sector gebeurt.
- Ik erger me al jaren aan het 'natuurbeheer' in de Alblasserwaard: het steeds maar kappen van honderden bomen en struiken zonder dat daar zichtbaar nieuwe aanplant tegenover staat.

- Ik vind het heel belangrijk dat de rekening voor dit alles wordt gedragen door zowel de industrie en de boeren en dat burgers door middel van milieubelasting nu steen bijdragen. Een schonere leefomgeving is in het belang van iedereen.
  - Los het probleem op door grote stukken land te beplanten met bomen en struiken. In deze gebieden kan flora en fauna zich ontplooien en kan CO2 worden opgevangen. Dit dient het uitstoot probleem en het probleem dat het aantal dieren in deze gebieden achteruit loopt. Denk hierbij aan enkele hectares groot als minimale schaal!
  - Meer natuur mag altijd. Ik zie liever 100 voetbalvelden met bebossing/planning dan met zonnepanelen etc.
  - Ook de industrie moet een grote bijdrage leveren aan stikstofvermindering.
  - Stikstof is geen klimaatgas, dus ik snap het verband met vanggewassen niet.
-
- Stoppen met produceren voor de export tegen bodemprijzen. Dat is geen gezond model en de boeren zouden dat eens moeten inzien. Overstappen op kleinschalige circulaire landbouw en veeteelt en eerlijke prijzen voor de boeren, zodat ze met een lagere opbrengst een zelfde of beter inkomen hebben.
  - U suggereert hier dat de broeikasgassen verantwoordelijk zijn voor de opwarming, dat is feitelijk onjuist.
  - Veevastel verkleinen kan, maar het inkomen van de boer mag er niet onder lijden.
  - Zie toelichting vraag 5

Prof.dr.ir. Wim de Vries uit Wageningen spreekt over de veenweidegebieden in Alblasserwaard. Volgens hem moeten we in Nederland toe naar extensieve, milieuvriendelijke landbouw rond natuurterreinen. Extensieve landbouw betekent: geen voedingstoffen voor gewassen, geen landbouwgif, weinig tot niet maaien en hoge grondwaterstanden. Bij extensieve landbouw wordt er weinig ingegrepen in de natuur.

4 Wat vindt u van het idee om toe te werken naar extensieve landbouw?

(n=560)

Op vraag "4 Wat vindt u van het idee om toe te werken naar extensieve landbouw?" antwoordt in totaal 48% van de respondenten: "(zeer) goed". In totaal antwoordt 18% van de respondenten: "(zeer) slecht". Het meest gekozen antwoord (27%) is: "Goed". Dit is ook het middelste antwoord (mediaan).

Toelichting

- Zeer goed**
- Alleen als er een eerlijke prijs voor onderneming tegenover staat
  - De Waard is een grote kale vlakte geworden met gazonweilanden zonder veel bodemleven. Idioot grote machines moeten op het land. Nederland, zo'n klein land, kan niet de tweede exporteur ter wereld zijn van agriproducten.
  - Ecologisch verantwoorde landbouw zou bij iedereen de voorkeur moeten hebben. Uit verschillende wetenschappelijke studies is gebleken dat hierbij de natuur floreert en dat de boer hogere opbrengsten krijgt dan wanneer deze de huidige manier zou voortzetten! Dit is dus een win-win situatie, echter zou die moeten worden ondersteunt vanuit de overheid/gemeente. De gemeente zou zich moeten meer toe moeten leggen op het helpen van de boeren met scholing over duurzaam verbouwen/ondernemen. Simpelweg toekijken en niks doen is geen optie, mouwen opstropen en helpen met deze aarde duurzaam te maken!
  - Ga mee met de natuur in plaats van de natuur naar onze hand te zetten, dat keert zich uiteindelijk tegen je.

- Het tegen gaan van inklinken/verzakken van de polders heeft prioriteit. Blijkbaar heeft de huidige generatie gebruikers die een laag polderpeil voor staan lak aan de generaties na ons. Ook vreemd is dat bij toename van het aantal koeien per bedrijf en intensievere landbouw het inkomen van de boer nauwelijks is toegenomen. Minder intensieve landbouw en een andere manier van investeren zal mi niet direct leiden tot een lager inkomen. Beter natuur beheer en een hoger waterpeil in de polder is voor iedere inwoner van de polders (in Nederland) beter.
- Ik zie geen andere oplossing. Waarom NL in gevaar brengen (of extreem veel geld op tafel leggen om de gevolgen in te perken) zodat boeren vlees kunnen exporteren met winsten op externe markten? Laten we voor de eigen markt produceren en boeren waarderen met eerlijke prijzen.
- Mits dat vergoed wordt.
- We hebben de boeren nodig, maar er zijn legio mogelijkheden om de landbouw te verbeteren. Voor overstapsubsidies mag de belasting ook wel een stukje omhoog.
- Zeer goed, als de boer wel zijn inkomen houdt. Want ook bij extensieve veehouderij moet de grond nog wel door de boer (af)betaald worden.

Goed

- Dat is natuurlijk wel Lange Termijn werk. Steeds maar gieren is in ieder geval nu al niet goed en het stinkt vreselijk in hele omtrek en het geeft veel te veel uitstoot. Beter om die gier in Bio-centrales te verwerken en op het land desnoods wat kunstmest strooien. Gierkelders ombouwen kan ook nog.
- Er moet natuurlijk wel een boterham zijn te verdienen voor de beheerders, boeren. Het moet natuurlijk geen pretpark worden.
- Gewassen hebben wel degelijk voedingsstoffen nodig. Anders groeit er straks te weinig gewas voor de almaar stijgende bevolking. We moeten er wel naar streven om zoveel mogelijk gewassen in ons eigen land te telen, voor onze eigen inwoners. Geldt ook voor de veeteelt. Zo is de weg van produkt naar gebruiker korter en dus beter voor het milieu. We steunen daarmee ook onze eigen boeren en landbouwers.
- Ik denk dat er een logistieke brainstorm moet plaatsvinden, extensief moet niet betekenen minder produkten. We hebben met 17 mln inwoners een beperkt oppervlak om te verdelen, dus moet er goed nagedacht worden over grondgebruik.
- Maar economisch gezien is dat niet haalbaar voor boeren. Dus er moet een compensatie komen. Bijvoorbeeld in de vorm van belastingverlaging of bijvoorbeeld een extra subsidie op zonnepanelen op alle boeren gebouwen (wel zonnepanelen op daken, niet op weiland)
- Maar heb twijfels over de hoge waterstanden die het veengebied nl nog meer laten inklinken
- Maar helaas is dit niet mogelijk voor de boeten. Zij willen misschien wel, maar zitten in een vangnet van regels en prijzen, zodat het dan niet meer mogelijk is om een normale boterham te verdienen.
- Mits gedragen door en in overleg met de sector. De overheid legt de agrarische sector eenzijdig teveel steeds wisselende voorschriften op. terwijl alle andere sectoren ontzien worden
- Vooral gif zoveel mogelijk beperken. Hier heeft de hele natuur uiteindelijk baat bij
- Zolang onze agrarische sector wordt gerespecteerd en er ruimte en geld is voor deze ingrijpende verandering. De agrarische sector moet daar bij worden geholpen en gesteund.

- Neutraal
- Bij extensieve landbouw zal de veestapel moeten krimpen. Hoe compenseren we dan de boeren? Consument is veelal niet van plan om meer te betalen voor de producten laat staan de macht van de grote retailers.
  - Daar heb ik geen informatie van om hier een mening over te vormen.
  - De boeren moeten in het voorjaar niet zoveel gif op hun land spuiten iedere boer doet het er staat geen bloemetje meer op het grasland
Kijk daar eerst eens naar
  - Dit gaat een heel grote impact hebben op de uitstraling van het groen hart. Ieder voordeel heeft ook weer een nadeel.
  - Intensieve veehouderij hoeft niet slecht te zijn. Belangrijk is hoe gaat een intensieve boer om met zijn vee/ bedrijf.
  - Maak me zorgen om den lage waterstand, waardoor aarde inklinkt en bodem verzakt, waardoor ook woningen schade oplopen
  - Mogelijk kan dit gedeeltelijk gedaan worden, Voedingsstoffen voor gewassen lijkt mij wel noodzakelijk.
  - We hoeven de boeren nou ook niet de nek om te draaien
  - Zie toelichting vraag 5
- Slecht
- De Alblasserwaard is een vruchtbaar gebied doordat er praktisch altijd voldoende vocht is. We moeten zorgen dat input en output in evenwicht is met een bepaalde mate van biodiversiteit. Dit leidt tot goed gebruik en niet tot uitputting.
  - De boeren moeten een grote omvang creëren omdat er anders geen boterham verdiend kan worden. De meeste boeren zijn al heel bewust bezig. Zij willen ook niets liever dan hun werk doorgeven aan de volgende generaties. Er komt zo een generatie aan die gaat stoppen omdat ze geen opvolgers hebben. Deze bedrijven zijn vaak nog wat ouderwets ingesteld.
Daarnaast zit je nog met de consument die het moet willen betalen. Als hun de prijs niet aan staat rijden ze de supermarkt vol met rotzooi uit het buitenland. En dat hoeft voor mij niet. Wat hier vandaan komt weet je zeker dat een dier een goed leven heeft gehad. Gewassen niet met van alles is bespoten. Dat is zo belangrijk voor je gezondheid. Daarnaast stoot veen van nature ook gassen uit. Dat proces kan wellicht geremd worden door hoger grondwater. Keerzijde is dat er minder zware machines op het land kunnen. Met de mensen die hier in deze polder een bedrijf hebben en hem voort willen zetten... met hen moet je de discussie voeren.
  - Deze man weet goed te vertellen waarom we trots op de Nederlandse boer moeten zijn en wat het betekent als we onze producten uit het buitenland moeten halen.
https://www.youtube.com/watch?v=13IN5EH4h_4
  - Dit kan alleen als de consument er voor wil betalen en zolang een liter melk goedkoper is dan een liter water wordt de extensieve landbouw een lastig verhaal
  - En dan je voedsel uit bv. Argentinië laten komen?
  - Landbouwgif blijft noodzakelijk. En voedingsstoffen al helemaal.
- Zeer slecht
- Alle hardwerkende mensen in dit land worden gestraft. Zeker in molenlanden en al die statushouders krijgen alles kado. Hier in het dorp hebben ze zelfs een auto gekregen terwijl ze alle 8 gratis OV hebben en mijn moeder van 79 betaald zich blauw om ergens te komen. Baal dat we verplicht in deze rotgermernte terecht gekomen zijn. Vooral dat christelijke gezeik ben ik zat. Ik maak gvd zelf wel uit of ik op een terras wil zitten of in zo. 'n kutkerk
  - Daarvoor zijn we met te veel mensen op aarde

- De agrarische sector ook in onze regio is een hele belangrijke sector voor onze voedselvoorziening. Trap niet in de valkuil van linkse partijen, maar kijk breed. Niet alleen de agrarische sector moet het gecreëerde N probleem oplossen, maar ook de transport; de industrie enz. Alle burgers en bedrijven dus en niet alleen de agrarische sector.
- Dit gaat alleen maar de oogst van de boeren en de economie schaden, boeren zullen ophouden te bestaan hier, en vanwege de blijvende behoefte zal er voor ons buiten Nederland geproduceerd worden, waar zeker geen aandacht is voor al dit.
- Er is landbouw en veehouderij nodig in Nederland. Nederland loopt daar erg in voorop. Als we de landbouw en veehouderij gaan verkleinen, zal dit in het buitenland gecompenseerd worden. In het buitenland is deze sector een stuk minder milieuvriendelijk
- Het is niet zo erg als wordt verteld. Laat de boeren boeren. Kap niet alle bomen aan de provincialeweg bij het Alblasserbos voor extra wegen. Plaats niet veel windmolens, dat is gevaarlijk voor de vogels. Houd op met zeiken over het milieu, vertel eerst de waarheid. Het is niet zoals jullie ons doen laten voorkomen.
- Laat ze maar “natuur” maken waar dat goed uitkomt door een stoppende boer op te kopen maar niet in eens een hele polder... verder geloof ik ook niet veel van het hele probleem, en denk dat we al hele grote stappen gezet hebben. Het probleem lost zich ten dele zelf op, vanwege het feit dat er toch niet veel jonge boeren gaan beginnen.
- Zeer veel kennis van landbouw in NL. Probleem verplaatsen naar delen in de wereld waar het rendement nog veel minder is niet de oplossing..

Weet
niet

- Dit betekent ook dat de boeren minder koeien kunnen houden op dezelfde hoeveelheid grond. Hoe gaat men dit oplossen. De boeren hebben de afgelopen jaren allemaal grotere stallen gebouwd en waarschijnlijk is hun veestapel hierdoor ook uitgebreid. Wie gaat hun investeringen vergoeden?
- Ik heb te weinig kennis van de voor- en nadelen.
- Om reëel antwoord te geven mis ik teveel achtergrond kennis

2. Onderzoeksverantwoording

Onderzoek	:	TipMolenlanden
Mediapartner	:	Kontakt Mediapartners
Onderwerpen	:	Veenweidegebied
	:	Broeikasgassen
Enquêteperiode	:	1 januari 1970 tot 12 maart 2020
Aantal vragen	:	4
Aantal respondenten	:	629
Foutmarge	:	3,8% (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)
Rapportagedatum	:	13 maart 2020

Toelichting:

De *foutmarge* geeft de precisie van een gemeten percentage aan. Hoe kleiner de foutmarge, hoe preciezer het gemeten resultaat. In dit onderzoek is de foutmarge maximaal $\pm 3,8\%$.

Het *betrouwbaarheidsniveau* geeft de verwachte kans aan, dat bij herhaling van de meting onder gelijke omstandigheden, een zelfde resultaat wordt verkregen.

Methodiek

- De vragenlijst is opgesteld in overleg met Kontakt Mediapartners.
- Op 03-03-2020 is de enquête met een begeleidend schrijven naar de leden van het Tip-burgerpanel gestuurd.
- Op 10-03-2020 is een herinneringsmail gestuurd.
- Alle respondenten vullen de vragenlijst anoniem in.
- De resultaten zijn gewogen naar geslacht en leeftijd

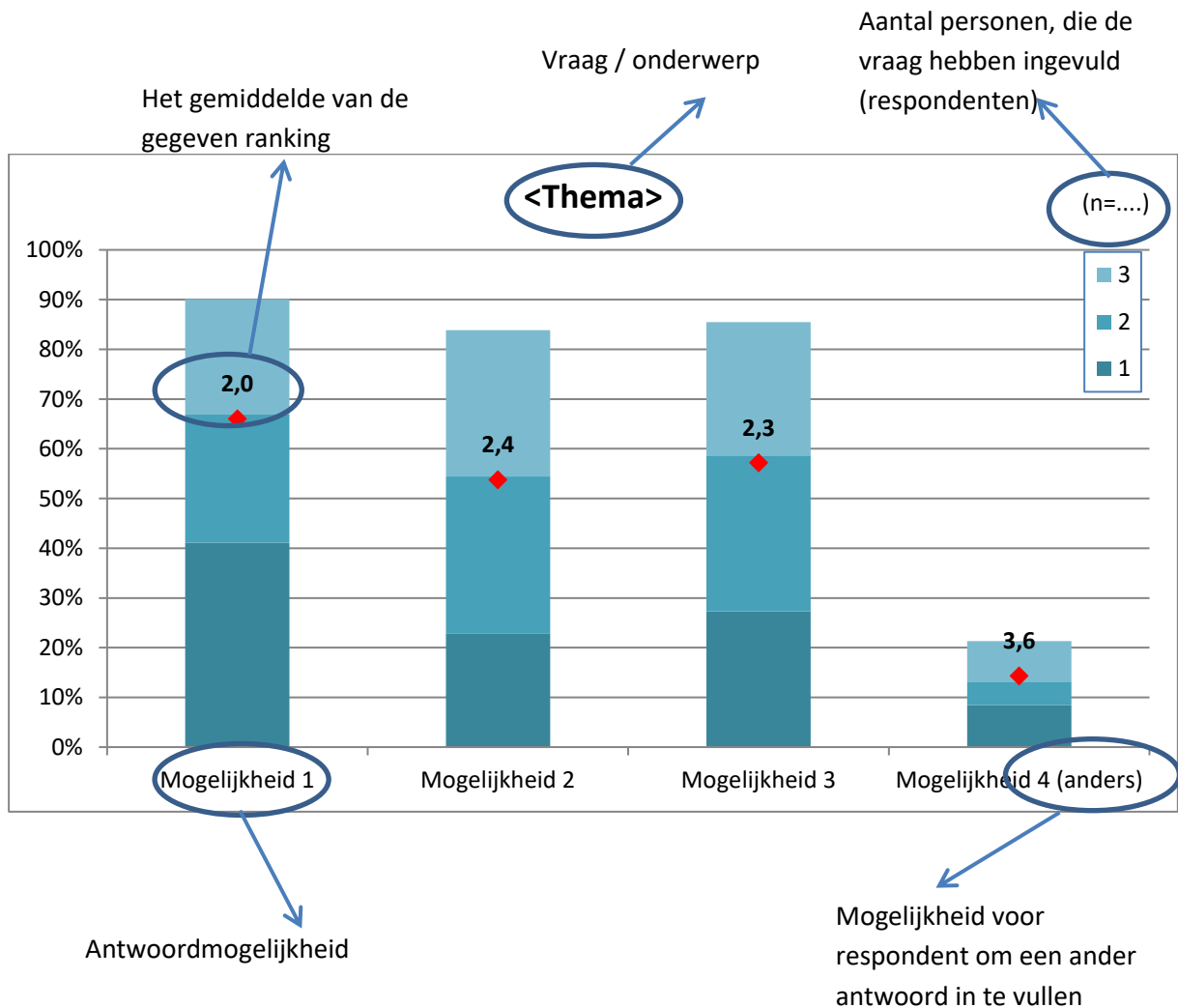
Leeswijzer

De toelichtingen in deze rapportage zijn de letterlijke antwoorden van de respondenten.

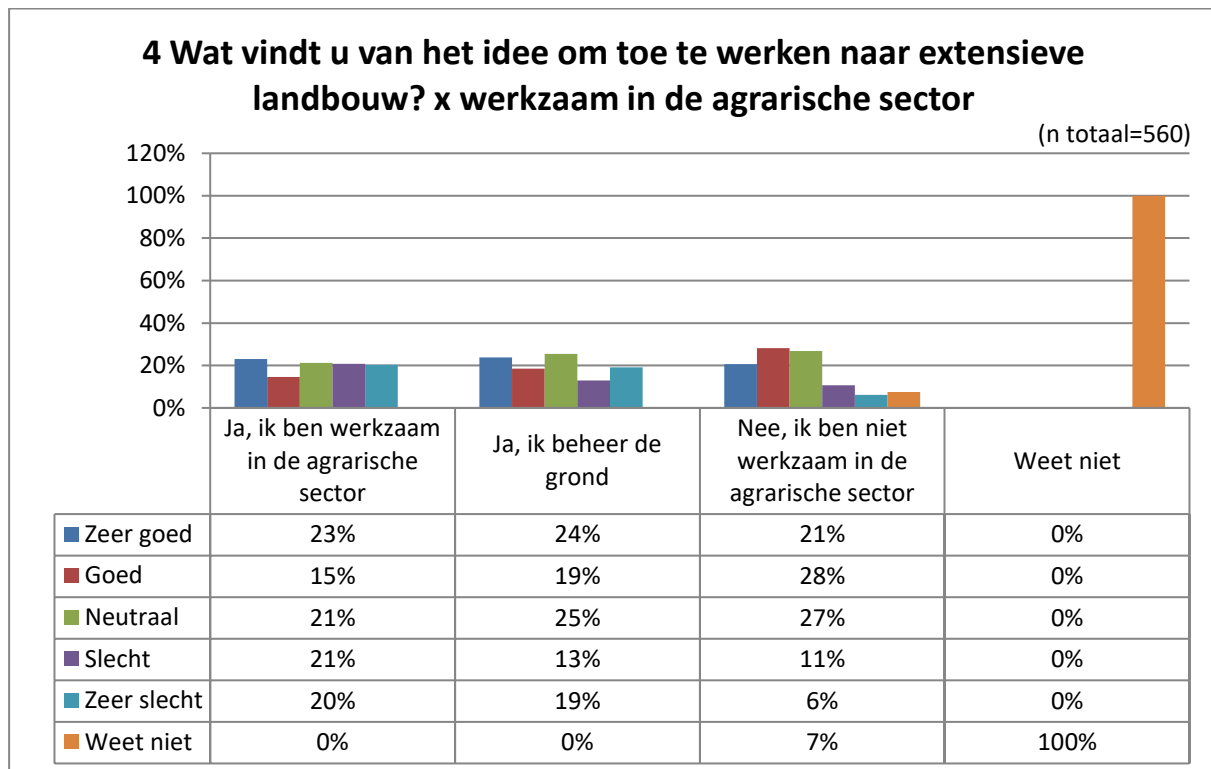
Hier kunnen spelfouten of andere taalfouten in voorkomen.

Rankingvragen

Per antwoordmogelijkheid kan de respondent een ranking aanbrengen.

3. Aanvullende kruisingen

Bovenstaande grafiek toont de kruising tussen vraag 4 'Wat vindt u van het idee om toe te werken naar extensieve landbouw?' x werkzaam in de agrarische sector.

In de kruising en bovenstaande tabel komen de percentages op vraag 4 naar voren. De kruising laat zien dat de percentages verschillen.

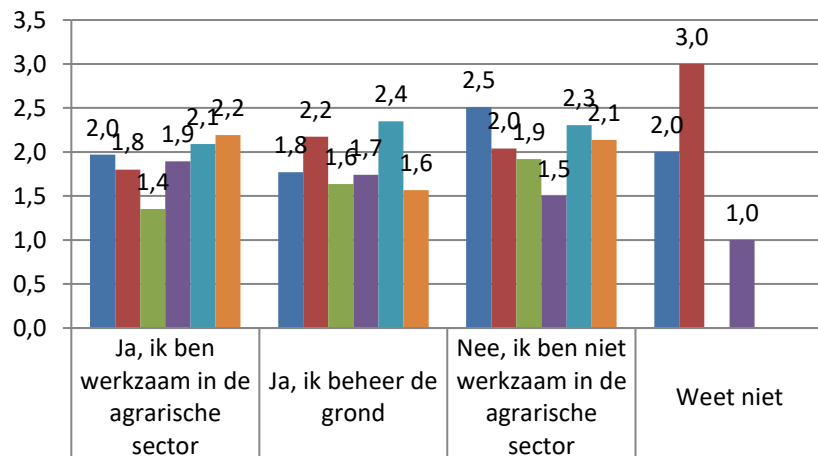
- **Ja, ik ben werkzaam in de agrarische sector;** Op vraag "4 Wat vindt u van het idee om toe te werken naar extensieve landbouw?" antwoordt in totaal 38% van de respondenten die werkzaam zijn in de agrarische sector met (zeer) goed.

- **Ja, ik beheer de grond;** Op vraag "4 Wat vindt u van het idee om toe te werken naar extensieve landbouw?" antwoordt in totaal 43% van de respondenten die grond beheert met (zeer) goed.

- **Nee, ik ben niet werkzaam in de agrarische sector;** Op vraag "4 Wat vindt u van het idee om toe te werken naar extensieve landbouw?" antwoordt in totaal 49% van de respondenten die niet werkzaam zijn in de agrarische sector met (zeer) goed.

3 Welke manieren hebben uw voorkeur? x Werkzaam in de agrarische sector

(n totaal=569)

	Ja, ik ben werkzaam in de agrarische sector	Ja, ik beheer de grond	Nee, ik ben niet werkzaam in de agrarische sector	Weet niet
■ De grond zo min mogelijk bewerken	2,0	1,8	2,5	2,0
■ Veevoer aanpassen zodat er minder methaan uit mest komt	1,8	2,2	2,0	3,0
■ De veestapel verkleinen	1,4	1,6	1,9	
■ Op diverse plekken bomen en struiken planten, zodat flora en fauna meer mogelijkheden krijgen om te overleven	1,9	1,7	1,5	1,0
■ Vanggewassen telen (gewas om het stikstof in de grond te beperken)	2,1	2,4	2,3	
■ Andere manier, namelijk:	2,2	1,6	2,1	

Bovenstaande grafiek toont de kruising tussen vraag 3 'Welke manieren hebben uw voorkeur?' en vraag 1 'Bunt u momenteel werkzaam in de agrarische sector?'

In de grafiek is te zien dat de veestapel verkleinen de voorkeur heeft voor mensen die werkzaam zijn in de agrarische sector en mensen die de grond beheren.

De voorkeur voor mensen die niet werkzaam zijn in de agrarische sector op diverse plekken bomen en struiken planten, zodat flora en fauna meer mogelijkheden krijgen om te overleven.

4. TipMolenlanden

Mensen hebben vaak hun mening klaar. Ze zijn voor of tegen een nieuw idee dat opborrelt in de samenleving. Politici gooien wel eens een balletje op en luisteren wat de reacties zijn. Luisteren ze dan ook echt? Hoe vaak hoor je: ze doen maar, ze luisteren toch niet naar ons?

TipMolenlanden.nl en Toponderzoek willen de betrokkenheid van de inwoners van de gemeente Molenlanden vergroten. Via het burgerpanel TipMolenlanden.nl kunnen alle inwoners in de gemeente Molenlanden hun mening kenbaar maken over onderwerpen die leven in hun samenleving.

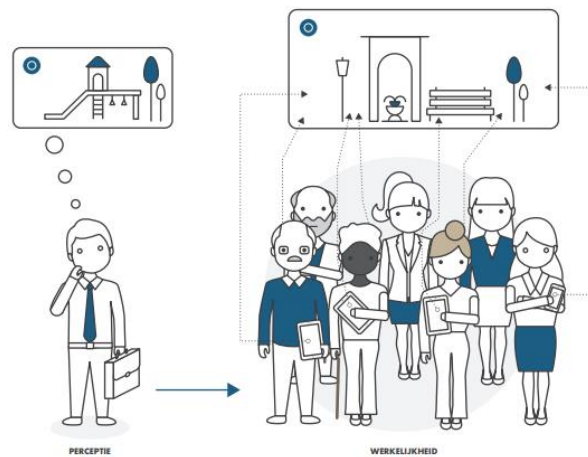
Op kan iedereen een [aanmeldingsformulier](#) invullen. Van tijd tot tijd worden deelnemers gevraagd naar hun mening over actuele onderwerpen.

De deelnemers zijn en blijven anoniem en kunnen per onderzoek zelf beslissen of meedoen. Ze zijn niets verplicht. Het invullen van een enquête duurt slechts enkele minuten en de onderwerpen zijn sterk afhankelijk van de actualiteit.

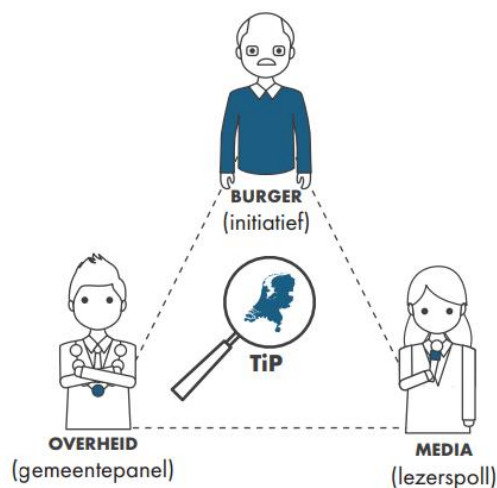
TipMolenlanden.nl is een gemeenschapspanel, opgezet vanuit de gemeenschap. Heeft u vragen over dit initiatief, dan kunt u deze altijd stellen aan enquete@toponderzoek.com. Het is ook mogelijk om zelf onderwerpen aan te dragen voor peilingen.

Lees hier meer over de [TIP-methodiek](#).

TipMolenlanden.nl maakt het gemakkelijk om zonder veel moeite je zegje te doen!

Zie eerdere [onderzoeksresultaten](#), waaronder 'Gemeenteraadsverkiezingen', 'Tiny Houses' en 'Vuurwerk'.

5. Toponderzoek

Toponderzoek is een Horsters no-nonsense bedrijf, dat sterk is in het **raadplegen van meningen**. In een mondige wereld waarin men direct resultaat wil zien, is het raadplegen van meningen / ervaringen / beleving van belang om te overleven.

Onze **professionele en flexibele** medewerkers hebben **interesse** voor uw onderzoeksvraag om de beleving en inzichten vanuit de maatschappij regulier zichtbaar te maken. Door een **transparant** inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers / bestuurders / politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op. Tips worden aangeleverd. Tevens toetst u of ingezette acties resultaat hebben.

Toponderzoek faciliteert dit proces als onafhankelijk onderzoeksbureau TIPTOP voor u. Het onderzoeksbureau heeft de beschikking over eigen TIP-burgerpanels (landelijk > 60 burgerpanels) en het overheidspanel Overheid in Nederland.

Blijf op de hoogte via de [Topletter](#).

Toponderzoek
Expeditiestraat 12
5961 PX Horst

www.Toponderzoek.com
enquete@toponderzoek.com
085-4860100

Toponderzoek is lid van MOA.